

Чистяк Д. О.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

МІФОПОЕТИЧНА КАРТИНА СВІТУ У ДРАМІ МОРІСА МЕТЕРЛІНКА «НЕПРОХАНА» (1890)

У статті проведено аналіз міфопоетичної картини світу у творі «Непрохана» (1890) визначного франкомовного бельгійського драматурга Моріса Метерлінка, який справив різкий вплив на розвиток драматичного мистецтва межі XIX – XX ст. Зроблено критичний аналіз досліджень міфопоетичного семіозису з виділенням перспектив, виявлено структурно-семантичні маркери міфологічної картини світу в художньому тексті, визначено семантичне навантаження й ієрархічність вербалізованих мовних структур у формуванні основних образних парадигм у драмі М. Метерлінка «Непрохана» з подальшою реконструкцією міфопоетичної картини світу. Виділено негативну семантизацію природного довкілля та атмосфери у садибі як міфічних дескрипторів комплексу Аїд (міфема Кипарис, Геката, Персефона, Еринії, Цербер), актанти Дядько, Батько та Дід, концепт НЕДОЛЯ. При цьому актанти Дід і Породілля постають медіаторами із небесно-божественним світом (метаобрази СВІТЛО, міфема Тиресій, Едип, Геката, Артеміда та Іліфія, вербалізований образ «місячний промінь») як актуалізатори метаобразної ізопоії доби родового ладу СМЕРТЬ = НЕДОЛЯ та пізньоанімістичної метаобразної ізопоії СМЕРТЬ = СВІТЛО (міфема Гекати, вербалізований образ «відчинені двері»). Водночас присутня семантизація поцейбічного світу як СВІТЛА (актант Урсула, образ «діва-провідниця», міфема Антигона, а також актант Немовля, архаїчний корелят дескриптора СВІТЛО). У тексті драми присутній такий міфопоетичний сценарій: перехід із позитивно маркованої міфічно конотованої метаобразної ізопоії «СМЕРТЬ» у негативно марковану МКМОІ «ЖИТТЯ-СМЕРТЬ». Проведений аналіз засвідчує перспективність застосування його на ширші текстові масиви для виявлення структурно-семантичних закономірностей міфопоетичного текстотвірного ядра, що лежить в основі формування авторської міфопоетичної картини світу.

Ключові слова: міф, інтертекст, символізм, концептосистема, концепт, образ, картина світу.

Постановка проблеми. Проблема виявлення особливостей міфопоетичного семіозису залишається актуальним напрямком новітніх гуманітарних досліджень, зокрібно в царині постструктуралістської філології, коли розширилися межі наукового пошуку на суміжні наукові дисципліни. На особливу увагу реміфологізація заслуговує у сфері функціонування концептуальної картини світу, оскільки постає базою для нуклеарних структур художньої концептуалізації, включеної в широкі процеси культурного знакоутворення – міфологічну картину світу етносу в інтертекстуальній поліфонії, що генерує структурно-семантичний інваріант художнього текстотворення. Вироблена нами в попередніх розвідках [9; 10; 12] методика лінгвоміфопоетичного інтертекстуального аналізу концептуалізації застосована в цій статті на матеріалі всесвітньо відомого твору «Непрохана» (1890) франкомовного бельгійського письменника Моріса Метерлінка, адже саме цей знаковий текст привернув

увагу Лесі Українки для перекладу українською й став органічною частиною українського культурного семіозису в період розквіту модерністського художнього експерименту поч. XX ст. й подальших мистецьких пошуків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. М. Метерлінк залишив цінні концептуальні спостереження щодо міфопоетичної структури авторського символу, які згодом були частково ідентифіковані й розглянуті в дослідженнях сучасних метерлінкознавців виявити на рівні поодиноких міфічних дескрипторів та інтертекстом (праці Ф. Ван де Керкхове. Г. Компера, М. Декан, М. Куврер, К. Люто, М. Мазоччі Дольйо, Е. Стед, І. Шкунаєвої), що передбачає глибше дослідження для реконструкції єдиної міфопоетичної картини світу, актуалізованої у художніх текстах ранньої драматургії міфологічним інтертекстом. Поряд із тим слід зауважити, що саме драма «Непрохана» ще не була предметом спеціального лінгвоміфопоетичного аналізу вітчизняних і зарубіжних

дослідників, тому наша студія є першою спробою розгляду цього тексту в такому розрізі.

Формулювання мети і завдань статті.

Метою статті постає моделювання міфопоетичної картини світу у драмі М. Метерлінка «Непрохана» (1890) при досягненні таких завдань: проведення критичного аналізу метерлінкознавчих досліджень міфопоетичної концептуалізації з виділенням відповідних перспектив; виявлення структурно-семантичних маркерів міфологічної картини світу в художньому тексті на різних стадіях їхнього міфопоетичного реформування; визначення семантичного навантаження й ієрархічності вербалізованих мовних структур у формуванні основних образних парадигм у драмі М. Метерлінка «Непрохана» для подальшої реконструкції міфопоетичної картини світу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Драма М. Метерлінка «Непрохана» вийшла друком у видавництві Поля Лякомблеза у 1890 р. з подальшими авторськими правками в ході перевидань у П. Лякомблеза у 1890, 1892, 1901, 1911 рр., а також в інших видавців (1901, Поль Деман у Брюсселі; 1918, Ежен Фаскель у Парижі). При записі п'єси нами використано коментоване видання драми 2009 р., за коментарями Ф. Ван де Керкхове [19] з урахуванням двох рукописного варіанту тексту автора (Ancienne Bibliothèque De Poortere (Льсьж), Од. зб. № 28), а також попереднього начерку п'єси (Archives et Musées de Littérature (Брюссель): Од. зб. № MLT 998).

На першому етапі розробленої методики ідентифікації елементів міфологічного інтертексту у художньому тексті виявлено такі потенційні позитивно марковані міфологічно конотовані вербалізовані образи: «le vert», «une lampe allumée», «les étoiles» [19, с. 11], «les cygnes», «le clair de lune» [19, с. 15], «le grand-père qui distingue les grandes clartés» [19, с. 20], «la lampe qui palpète» [19, с. 30], «la clarté du dehors» [19, с. 31], «la clarté qui s'irru» [19, с. 35] та потенційні актуалізовані ними семантичні тотожності доби неоліту: ДОЛЯ = СВІТЛО (лампа, зірки, лебеді, місячне сяйво, світло), ВЕСНА (зелень). Серед потенційно негативно маркованих міфологічно конотованих вербалізованих образів наявні такі: «un saule pleureur», «un vieux château», «une salle sombre», «une nuit humide et froide» [19, с. 11], «un enfant de cire» [19, с. 13], «un bois de cyprès», «quelqu'un» [19, с. 15], «les chiens qui ont peur» [19, с. 16], «une lampe qui brûle moins», «un grand-père vieux dans les ténèbres» [19, с. 19], «les souterrains» [19, с. 21], «la lumière éteinte» [19, с. 24], «la pâleur» [19, с. 28], «le vent

froid» [19, с. 31], «les gens enfermés» [19, с. 32], «les feuilles qui tombent» [19, с. 34]. Серед потенційно актуалізованих ними семантичні тотожності доби неоліту фіксуємо такі: НЕДОЛЯ = ВОЛОГЕ (верба, ніч), ХОЛОДНЕ (вітер, ніч, пале листя), СТАРЕ (замок, дід), ТЕМНЕ (кімната, ніч, ліс, підземелля, згасла лампа, люди), НЕВИДИМЕ (хтось), НИЖНЕ (підземелля).

Другий етап полягає в інтертекстуальному зіставленні античних текстів із гіпертекстом, що дозволить виявити низку міфопоетичних дескрипторів, які функціонують у гіпертексті, а водночас стають медіаторами основних міфопоетичних концептів доби неоліту, а також низки пізньоанімістичних міфопоетичних концептів.

Згідно з одержаними даними у тексті драми чітко простежуються кілька інтертекстем, що їх можна зіставити з античними текстами-інтерпретантами міфу. Це актант L'Aïeul, серед ознак якого фігурують «aveugle», «étrange», «pas raisonnable», «fou», «seul dans les ténèbres» [19, с. 19, 20, 25, 26, 28, 30], серед дій – пророкування лиха своїй доньці («croit être pas bien», «croit être plus mal» [19, с. 25]), а також гостре відчуття дійсності, заказане іншим актантам («a entendu quelqu'un marcher», «distingue les grandes clartés», «a cru distinguer quelqu'un à la porte» тощо [19, с. 20, 22, 24]).

Через наявність у текстах спільної таксеми /сліпота/ можна припустити, що античними інтертекстами до «Непроханої» передусім виступатимуть трагедії Софокла «Цар Едип», «Едип у Колоні» та «Антигона». Інтертекстуальне зіставлення яскраво засвідчує зв'язки між актантом Дід і актантом Тиресій (сліпий провісник, який знає «toutes choses, permises ou défendues, ouraniennes et terrestres» [22, с. 71], але до якого не дослухається Едип, охрестивши того «aveugle des oreilles, de l'esprit et des yeux», «perdu dans une nuit éternelle», тим, кого «la vieillesse a rendu insensé» [22, с. 74-75]. Тиресій же пророкує цареві лихо, називаючи сліпим його («tu ne vois point de tes yeux» [22, с. 78]). Наприкінці ж трагедії «Цар Едип» однойменний актант осліплює себе і стає «enveloppé de ténèbres» [22, с. 127]. Відтак його донька діва Антигона веде сліпця до Колона, де перед самою смертю він спускається до Аїду, прозрівши (передсмертна репліка Едипа така: «Ô sombre lumière, qui étais à moi autrefois, tu touches pour la dernière fois mon corps!» [22, с. 217]).

Зв'язок між «Непроханою» й трагедіями Софокла – алюзивний і містить низку семантичних трансформацій, організованих довкола таксеми /сліпота/. Так, актантів Діда і Тиресія

єднає сема 'провіщення смерті, якій не ймуть віри', а Діда й Едипа – 'прозріння перед смертю' (Дід-бо зауважує, після пророкування смерті доньці: «Je sens que je ne vais plus vivre longtemps» [19, с. 27]) та 'пов'язаності з дівою-провідницею' (донька Едипа Антигона vs онука Діда Урсула, яка «l'encourage un peu trop, répond à toutes ses questions» [19, с. 20]). Водночас актантна опозиція Тиресій / Едип (варіант: Креонт у «Антигоні») замінюється опозицією Дід / Батько та Дядько. За характеристиками цих останніх, Дід, який зрячим був «raisonnable», осліпнувши, «n'y voit pas comme les autres» [19, с. 14], став «fou» (пор. епітет Тиресія «insensé»: тут спільна таксема /божевілья/). Актантна опозиція дозволяє співвіднести Дядька і Батька, яких Дід визначає як «râles», «morts», «enfermés» [19, с. 30] із актантом Едип (варіант: цар Креонт, «нерозумний» цар із трагедії «Антигона», за яким Тиресієм також закріплено означення «мертвий»: «un homme déjà mort» [22, с. 286]).

Розглянемо другу міфічну інтертекстему, перекодовану в античних текстах. Хронологічно смерть Породіллі збігається із такою дією: «un rayon de lune pénètre par un coin des vitraux <...> minuit sonne <...> il semble, à certains, qu'on entende, très vaguement, un bruit comme de quelqu'un qui se lèverait en toute hâte [de la table]» [19, с. 34]. Місяць у давньогрецькій міфології постає атрибутом зокрема таких богинь, як Геката, Артеміда й Семела. За спостереженням І. Дяконова, ці образи поставали атрибутами однієї матріархальної богині, що актуалізувала уявлення циклічної зміни життя / смерті [2, с. 150]. Так, Геката – «богиня мороку, нічних видінь і чаклунства» [4, с. 269], а також нічного полювання й вівчарства; Артеміда – покровителька лісів, мисливців, але також уособлює місяць і разом зі своєю служницею Іліфією допомагає породіллям [4, с. 107]. За «Теогонією» Гесіода, Зевс призначив Гекату «de commander sur la terre et sur la mer stérile <...> en a fait la nourrice de tous les hommes» [15, с. 16-17]. Атож, Геката «protège les couches des femmes» [18, с. 22]. Водночас відома інфернальна семантика образу Гекати: вона мешкає в підземеллі [16, с. 442], стає супутницею владарки Аїду Персефони [16, с. 454], відкриває двері до Аїду [1, с. 277]. Корелятом Гекати виступає Артеміда (та її помічниця Іліфія-Профірея), «gardienne des portes [qui] aide aux douleurs de l'enfantement» [15, с. 87].

У «Непроханій» «le clair de lune» вперше вживається поруч із «bois de cyprès» [20, с. 16], де

кипарис – символ жалоби (пор. міф про Кипариса в «Метаморфозах» Овідія). Невидимий актант Хтось лякає лебедів, солов'їв і собак, обсипає троянди, напускає холод до будинку, входить у підземелля (пор. вище підземелля як помешкання Гекати), піднімається до кімнати разом зі служницею, стоїть у дверях, сідає до столу, гасить лампу, обсипає листя і швидко піднімається з-за столу. Відома трансцендентна семантика лебеда (зокрема у Платона – атрибут Аполлона, який «prévoit le bonheur dont on jouit au sortir de la vie» [21, с. 249]), як і інфернальна конотація символу собаки (образ Цербера в міфологічному комплексі Аїд) і солов'я як атрибуту хтонічних богинь помсти Евменід в драмі Софокла «Едип у Колоні» [22, с. 140]. Асоціативні ж зв'язки типу СВІТЛО = ДОЛЯ, ХОЛОД = НЕДОЛЯ належать до семантичних тотожностей доби залізного віку. Троянда ж постає одним із атрибутів Гекати Χθονία, Потойбічної [13, с. 823]). Очевидна інтерференція між функціями Гекати й Артеміди. Епітет останньої «охоронниця дверей» [5, с. 87] перекодовується у дії – 'стояння у дверях' і 'відмикнення дверей'. Остання дія є модифікацією семи 'сходження до Аїду' [14, с. 314; 22, с. 125].

Оскільки інтретекстуальні зв'язки вважаємо очевидними, спробуємо перейти до ширшої семіотичної інтерпретації й вияснення глибших шарів міфічної семантики та їхньої реалізації у гіпертексті. Згідно зі слухною увагою О. Фрейденберг, актант Старець-Сліпець є персоналізованою Смертю [8, с. 239]. У «Царі Едипі» Софокла такий зв'язок проектується в актанта Тиресія (віщуна Смерті), а також у Едипа (носій Смерті – винуватець мору у Фівах і вбивця батька та дружини). В «Едипі в Колоні» функцію віщуна Смерті бере на себе Едип. В «Антигоні» віщом Смерті знову постає Тиресій, а її носієм – Креонт. Вочевидь, саме з семантичного зв'язку доби неоліту НЕДОЛЯ = СТАРЕ постає спільна для Софокла і М. Метерлінка сема 'провіщення смерті' сліпим старцем і маркування тих, хто не йме віри (Едип, Креонт, Батько, Дядько) як «мерців» (варіант: «блідих», метафора смерті). Але Софокл подає авторське потрактування: сліпота фізична Едипа та Тиресія призводить до духовного прозріння, а сліпота духовна (в актантів Едип, Креонт) накликає смерть рідних (актанти Гемон, Антигона, Іокаста, Евридика, Породілля). В основі цих міфологем лежить амбівалентне відчуття опозиції СВІТЛА / ТЕМРЯВИ архаїчною людиною. Якщо для доби неоліту Смерть маркувалася негативно (її кореляти у Софокла –

СТАРЕ, ТЕМНЕ, ЧУЖЕ, НІЧ, МОРЕ, ЗАХІД, ПІДЗЕМЕЛЛЯ, що реалізуються у темі сліпоти, а також у локусі життя-смерть, конотованому як Аїд), то для доби анімізму СМЕРТЬ як перехід на НЕБО маркувалася позитивно (звідси – розуміння її корелята доби неоліту СТАРЕ та метафори смерті доби залізного віку – СЛІПОТА як СВІТЛА духовного в плані семантизації мотиву «прозоріння перед смертю»). Натомість сема 'пов'язаності старця з дівою-провідницею' має підґрунтям контамінацію позитивного маркування ЮНОГО як ЖИТТЯ за доби неоліту із анімістичною тотожністю СМЕРТЬ = СВІТЛО.

Звернемося до аналізу міфічної семантики у другій інтертекстемі в текстах античних джерел-інтерпретантів міфу. За спостереженням О. Фрейденберг, у добу грецької класики «породілля називалася «оживленою», адже вона помирала і знову воскресала <...> жінка за аналогією із землею пов'язувалася зі смертю й померлими» [7, с. 88] (пор. образ «жінка = земля» у Ю. Лотмана [3]), а відтак ототожнювалася із богинею смерті. Це зокрема виявлялося в акті жертвопринесення жінок хтонічним богиням (відображення цієї практики стосовно культу Артеміді див. у трагедії Еврипіда «Іфігенія в Авліді» [14, с. 573–576]) для єднання з ними у вічному космічному житті. Звідси походить дія «сидіння [богині Смерті] при столі»: тобто «поїдання» офіруваної жертви – померлої породіллі. Відтак персоніфікаціями смерті у тексті постають міфема Геката, Артеміда та актант Породілля, які інтегрують різну стадіальну семантику. Якщо для доби залізного віку була характерна негативна семантика Аїду («les ténèbres affreuses de la mauvaise mort» [16, с. 401]), що у свою чергу розвинулася із семантичної тотожності НЕДОЛІ = НИЖНЬОГО доби неоліту, то для пізнього етапу доби анімізму характерне ототожнення СМЕРТІ зі СВІТЛОМ (тут коріниться міфема Острів Блаженних), а ЗЕМЛІ – із МОГИЛОЮ. Саме з останньою тотожністю пов'язаний епітет актанта Дитя «de сіге» [19, с. 13], що співвідноситься із образом «мерця-ляльки» [6, с. 125]: народження у цьому світі конотується як смерть у світі потойбічному, світлому.

Наступний етап передбачає інвентаризацію специфічних для гіпертексту на рівні міфічної конотації міфем і міфологем залізного віку, а також семантичних зв'язків доби неоліту та пізнього анімізму, медіаторами яких вони постають. Реконструкція рудиментів міфічної семантики інтертекстем в античних текстах-інтерпретантах

дозволяє ідентифікувати такі семантичні зв'язки. Негативно маркованими для доби родових зв'язків постають такі тотожності: НЕДОЛЯ = ТЕМНЕ («сліпі» актанти Дід, Батько, Дядько, міфема Едипа, Креонта, образ «ліс кипарисів», міфема Кипариса, образ пса з міфемою Цербера), МІСЯЦЬ (актанти Породілля, Хтось і Служниця, міфема Гекати, Артеміді, Іліфії), НИЖНЄ (образи «підземелля» та «відчинених двері» з міфемою Гекати), СТАРЕ (актант Дід, міфема Едипа та Креонта). Водночас наявні також у тексті позитивні семантичні зв'язки цієї ж доби: ДОЛЯ = СВІТЛО (актант Дід, міфема Тиресія й Едипа), ЮНЕ (актант Урсула, міфема Антигони, актант Дитя). Водночас у тексті присутні рудименти пізньоанімістичних протоконцептуальних зв'язків СМЕРТЬ = СВІТЛО (актант Дід, міфема Едипа, актант Породілля, образи «місячний промінь», «відчинені двері», об'єднані міфемами Гекати, Артеміді й Іліфії). Саме одночасне функціонування у тексті позитивної семантизації ЖИТТЯ = СВІТЛА (як рудимент концептуальних зв'язків доби родового ладу) та СМЕРТІ = СВІТЛА (як маркер пізньоанімістичного світовідчуття) анулюють як позитивне, так і негативне маркування фіналу п'єси (смерть Породіллі).

Висновки і пропозиції. У тексті драми «Непрохана» міфічні структури виявлено на алюзивному рівні, однак їхня інвентаризація дозволяє реконструювати кілька міфічно конотованих метаобразних ізотопій міфопоетичної картини світу автора. Передусім ідеться про негативну конотацію природного довкілля та атмосфери у садибі як міфічні дескриптори Аїд (міфема Кипарис, Геката, Персефона, Еринії, Цербер), а також його мешканців – міфічно конотованих актантів Дядько, Батько та Дід як «сліпих» (міфема Едип та Креонт, образ сліпоти як архаїчна метафора концепту НЕДОЛЯ). При цьому актант Дід, виступаючи носієм смерті (метаобрази СТАРЕ, ТЕМНЕ), постає також медіатором із небесно-божественним світом (метаобрази СВІТЛО, міфема Тиресій, Едип, Геката, актант Хтось). Іншим медіатором із божеством (міфема Геката, Артеміда та Іліфія, вербалізований образ «місячний промінь») виступає актант Породілля, смерть якої можна розглядати і як метаобразну ізотопію доби родового ладу СМЕРТЬ = НЕДОЛЯ (образи «плач дитини», дескриптор ВОЛОГЕ = НЕДОЛЯ), і як пізньоанімістичної метаобразної ізотопії СМЕРТЬ = СВІТЛО (міфема Гекати, вербалізований образ «відчинені двері»).

Водночас присутня семантизація поцейбічного світу як СВІТЛА (актант Урсула, образ «діва-провідниця», міфема Антигона, а також актант Немовля, архаїчний корелят дескриптора СВІТЛО). Таким чином, на міфопоетичному рівні тексту проєктуються три моделі образів – поцейбічний світ сліпців, конотований численними структурами Аїду, поцейбічний світ юних зрячих, а також світовідчуття потойбічного як СВІТЛА (пізньюанімістична семантика), медіаторами між якими постають актанти Дід, Породілля і Дитя.

У тексті драми присутній такий міфопоетичний сценарій: *перехід із позитивно маркованої міфічно конотованої метаобразної ізотопії (МКМОІ) «СМЕРТЬ» у негативно марковану МКМОІ «ЖИТТЯ-СМЕРТЬ»*. Учасниками такого

ініціаційного шляху виступає актант, позначений метаобразом ЮНЕ – немовля-дитя Породіллі. З другого боку, в тексті драми наявний вектор спрямування актантів від взаємопроникних МКМОІ «ЖИТТЯ (+)» та «ЖИТТЯ (-)» до МКМОІ «СМЕРТЬ (+)», що характеризує такого актанта як *L'Accouchée*.

Таким чином, поетапне впровадження методики дослідження міфологічного інтертексту в художньому тексті на матеріалі драми М. Метерлінка «Непрохана» засвідчує перспективність застосування її на ширші текстові масиви для виявлення структурно-семантичних закономірностей міфопоетичного текстотвірного ядра, що лежить в основі формування авторської міфопоетичної картини світу.

Список літератури:

1. Античные гимны / под ред. А. А. Тахо-Годи. Москва : МГУ, 1988. 362 с.
2. Дьяконов И. М. Архаические мифы Востока и Запада. Москва : Наука, 1990. 248 с.
3. Лотман Ю. М. О мифологическом коде сюжетных текстов. *Сборник статей по вторичным моделирующим системам*. 1972. С. 86–90.
4. Мифы народов мира: Энциклопедия / гл. ред. С. А. Токарев. Москва : Советская Энциклопедия, 1980. Т. I: А–К. 672 с.
5. Франк-Каменецкий И. Г. Первобытное мышление в свете яфетической теории и философии. *Язык и литература*. 1929. Т. III. С. 70–155.
6. Фрейденберг О. М. Миф и литература древности. Москва : Восточная литература, 1998. 800 с.
7. Фрейденберг О. Поэтика сюжета и жанра: Период античной литературы. Ленинград : Художественная литература, 1936. 456 с.
8. Фрейденберг О. М. Слепец над обрывом. *Язык и литература*. 1932. Т. VIII. С. 224–244.
9. Чистяк Д. О. Міфопоетична картина світу в бельгійському символізмі. Київ : Радуга, 2016. 272 с.
10. Чистяк Д. О. Мова міфопоетичного космосу в українській та бельгійській символістській поезії. Київ : Саміт-книга, 2019. 608 с.
11. Шкунаева И. Д. Бельгийская драма от Метерлинка до наших дней. Москва : Искусство, 1973. 448 с.
12. Chystiak D. O., Mosenkis I. L. L'Intérieur et l'extérieur dans le premier théâtre de Maurice Maeterlinck. *Studii si cercetari filologice. Seria Limbi Romanice*. 2020. № 27. P. 58–73.
13. Dictionnaire des symboles / Edité par Jean Chevalier, Alain Gheerbrant. Paris : Robert Laffont, 1992. 1062 p.
14. Euripide. Hèkabè. Orestès. Les Phoinissiennes. Mèdèia. Hippolytos. Alkèstis. Andromakhè. Les Suppliantes. Iphigènèia à Aulis. Paris : Alphonse Lemerre, 1884. Vol. I. 611 p.
15. Hésiode. La Théogonie. Le bouclier de Héraklès. Les travaux et les jours. Hymnes orphiques. Les parfums. Théocrite. Idylles et épigrammes. Bion. Idylles. Moskhos. Idylles. Tyrtée. Odes anacréontiques. Paris : Alphonse Lemerre, 1869. 370 p.
16. Homère. L'Odysée, Hymnes homériques et Batrakhomyomakhia. Paris : Alphonse Lemerre, 1893. 486 p.
17. Lutaud Ch. Le Mythe maeterlinckien de l'anneau d'or englouti. *Annales Fondation Maurice Maeterlinck*. 1978. T. XXIV. P. 57–119.
18. Lyriques grecs. Orphée. Anacréon. Sappho. Tirtée. Stésichore. Solon. Alcée. Ibycus. Alcmane. Bacchylide. Pindare. Théocrite. Bion. Callimaque. Synésius. Anthologie. Paris : Lefèvre et Charpentier, 1842. 602 p.
19. Maeterlinck M. Petite trilogie de la mort: L'Intruse. Les Aveugles. Les Sept Princesses / Edition établie et annotée par F. van de Kerckhove. Bruxelles : Luc Pire, 2009. 303 p.
20. Piettre M. Au commencement était le mythe. Bruges : Desclée de Brouwer, 1968. 272 p.
21. Platon. Euthyphron. Apologie de Socrate. Criton. Paris : Rey et Gravier, 1846. Tome 1. 325 p.
22. Sophocle. Les Trakhiniennes. Oidipous-Roi. Oidipous à Kolônos. Antigone. Philoktètès. Aias. Èlektra. Paris : Alphonse Lemerre, 1877. 503 p.

**Chystiak D. O. MYTHOLOGICAL WORLDVIEW IN THE PLAY 'THE INTRUDER' (1890)
BY MAURICE MAETERLINCK**

The article deals with the reconstitution of the mythological level of the worldview in the early theatre of the well-known European French-speaking dramatist, Nobel Prize winner Maurice Maeterlinck based on his text 'The Intruder' (1890). This author became the key figure at the end of 19th century but also made a great impact on the literature of 20th century. The reconstitution revealed the peculiarities of French-speaking symbolist mythology in the fin-de-siècle semiotic context. A critical analysis of contemporary mythological studies of Maeterlinck's theatre was made with the elaboration of perspectives for further studies. The structural and semantic elements of the mythological worldview were defined in the text on different levels of their mythopoeic reformulating in order to explain their semantic peculiarities as well as their systemic hierarchy in the lexical symbolic system for the reconstitution of paradigms of images in the linguistic contexts to show the mythological worldview in the play 'The Intruder'. The negative semantics is represented by the mythical descriptors Hades (images of Hecate, Persephone, Erinies, Infernal Dog), actants Uncle, Father and Grandfather, concept BAD LUCK. Moreover, the actants Grandfather and Young Mother are characterized as mediators between the Upper World (images of LIGHT, myths of Tiresias, Hecate, Artemis, Iliphy, personifications of the Moon) as markers of the isotopy DEATH = BAD LUCK and late animistic isotopy DEATH = LIGHT (myth of Hecate, image of open door). Besides, the positive semantics of the Physical World as LIGHT is also present (actant Ursula, image of Maiden, myth of Antigone, actant Child correlated with the concept of LIGHT). The most important theme of the play is defined as the link between LIFE and DEATH with actualization of minor themes of relations between LIFE, DEATH and ETERNITY. The perspectives of the study are including the further analysis of the mythological peculiarities of the author's worldview by Maurice Maeterlinck in his other plays to define the general mythological worldview in his works in the context of French-speaking Symbolist conceptual worldview that could be compared with other national literary traditions in synchronic and diachronic perspectives.

Key words: myth, intertext, symbolism, conceptual system, concept, image, worldview.